Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis: et eoru administratioibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

De irregularitate

urn:nbn:de:bsz:31-306282

Visual Library

nas in iure poſitas. vt de priuil.
ca. epoꝝ. li. vi. Et ſi ſe ingerat of/
ficio ſuo ſicut priꝰ: fit irregularis
vt de ſen. excō. is qui li. vi. Et nō
intellige ꝙ iſti ſic delinquētes in
oibꝫ p̄dictis caſibꝫ tm̄ puniātur
pena interdicti ab ingreſſu eccle
ſie: ſed ꝙ vltra penas alias iſta
eis infligit̃. vnde licet celebrās in
loco īterdicto (vt ſup̄ dictū eſt)
in caſu nō ꝯceſſo fit irregular̃. d
ſen. ex. is qui. li. vi. tn̄ vltra illā pe
nam irregularitatis ꝓhibet̃ ſibi
ingreſſus eccleſie. qđ nō fit alijs
irregularibꝫ. Silr̄ celebrās corā
excōmunicato vel īterdicto pub
lice. licet nō fit irregularis prima
vice: tn̄ incidit excōicationem mi
norē: vt de cleri. excō. miniſtrāte.
Si celebret. Unde poſſet pnīa
pacta poſt hoc miniſtrare ī eccle
ſia. ſi non eſt pena iſtiꝰ capituli
q̄ tn̄ obſtat eis. qꝛ tales non poſ/
ſunt miniſtrare in eccl'ia quantū
cunqꝫ peniteāt: cū nihilominus
eſt eis ingreſſus eccl'ie interdictꝰ
donec de trāſgreſſione hmōi ad
arbitriū cuiꝰ ſn̄iam ꝯtempſerūt
ſatiſfaciāt cōpetenter. Licet autē
iſta ꝓcedāt q̄ ad exemptos: vt di
cunt quidā. tn̄ quo ad illā partē
ſcꝫ. de admiſſiōe diuinoꝝ Johā
nes monachi. Archidya. ⁊ Joh.
an. in nouella dicūt. nō exēptos
non ligari iſta pena. vn̄ ipſi vo/
lunt ꝙ non exemptꝰ admittens
interdictū ad diuina officia: non
incurrat hanc penam. ſ. vt nō ar
ceat̃ ab ingreſſu eccleſie. licet pec
cet grauiter. vt dictū eſt. qđ pro/
bat Jo. an. in nouella dicti capi.
epoꝝ. ꝯcludēs poſt multa ꝙ exēq
non pt exemptis ſuffragari: igno
ſcāt ſibi ſciētes ꝙ oculꝰ ipſoꝝ ne/
quā non erit: cum etiā habeant
maiora remedia pro minore ſu
per abſolutionibꝫ ⁊ diſpēſationi
bus ipſis ab ap̄lica ſede cōceſſa:
⁊ cōpromiſſiones que facile ſu
is maioribus circa talia fieri ſo/
lent. Hec ille.

De irregularitate.

a D haben
dam aliquā notitiam
de irregularitate notā/
de ſunt alique regl'e priꝰ p̄miſſa
breui deſcriptiōe irregularitatis.
Sciendū igit̃ eſt ꝙ irregulari
tas eſt nota. i. infamia vel impe/
dimētū canonicū ex vicio ſeu de
fectu ꝓueniēs. qua q̇s ꝓhibetur
ad eccleſiaſticos ordies ꝓmoue/
ri ⁊ in eiſdem miniſtrare. Jta diſ
finit ⁊ vilhelmꝰ durādi in ſpecu/
lo. titulo de diſpēſationibꝫ. §. iu/
xta. de ꝓpoſitionis. Dicit̃ autem
canonicū impedimentū. qꝛ ortū
habet a iure canonico. licet ince
perit a veteri teſtamēto q̄ ad ali/
qua. qꝛ dictū eſt dauid. Nō edi/
ficabis mihi templū. qꝛ vir ſang/
uinis es. i. Paral. xxviij. c. ⁊ in ca/
no. xlix. di. Hinc etem̄. vbi habet̃
ꝙ i leuitico etiā multi a ſacerdo/
tio repellebant̃ ꝓpter defectꝰ na
turales. ſicut ꝓpter ſcabiē ⁊ gib/
boſitatem ⁊c̄. Et dꝛ irregl'aritas

De irregularitate

ab in qd̄ eſt ſine: ⁊ regula. q̄ſi cō
tra regulā eccl'ie natus. ſiue ꝑter
factū vl' defectū extra eccl'iaȝ po
ſitus. Sumitur aūt tripl'r. Pri
mo ꝑ defectibꝫ q̇ ſunt in homie
ſine peccato. puta q̇ eſt bigam⁹
vel marit⁹ vidue. vel illegitim⁹
⁊ huiuſmodi. vt de renūciatiōe.
niſi cum pridē. §. ꝑſone. Secun
do d̄r irregl'aritas ꝑſone. vbi ge/
neralit̄ ꝓhibet̄ q̄libet ordīari vel
celebrare in ordine iā ſuſcepto ſi
ne diſpēſatiōe dn̄i pape. ne pa/
tiat̄ defectū ⁊c. de quibꝫ ĩfra pa
tebit Tertio dicunt̄ irregulares
omnes illi q̇ nō poſſunt remane
re in ſuſceptis ordinibus. nec ad
maiores ꝓmoueri: etiā poſt actā
pn̄iam: ſine diſpēſatione dn̄i pa
pe ⁊ alioꝝ prelatoꝝ. de q̄ dant̄
regule Prima regula. Omis fu/
rioſus. ebrioſus. illiterat⁹. impu
dicus. ꝑcuſſor. litigioſus. neophi
cus. ⁊ gn̄aliter quilibet in mem/
bris naturalibꝫ defectuoſus: irre
gularis eſt ad ſacros ordines ſuſ
cipiēdos. ꝑꝫ h̄ in decre. late inci/
piēdo a. xxvi. diſt. vſqꝫ. lix. ꝑ totū
vbi iſta ſingillatim ꝓbant̄. Se
cunda regl'a. Accuſans vel defe
rens aliquē de crimine corā iudi
ce ꝑ quo pena capi. is debet̄ vel
truncatio membri: irregl'aris eſt.
quinta. q̄ſtione. vi. delatori. ⁊. vj
q. i. in ſumma. d̄ accuſa. accu/
ſaſti. Tertia regl'a. Percutiēs ali
quē ſiue in ꝓpria perſona ſiue ꝑ
aliū eius mādato. ſi ſequatur in/
de homicidiū vel mēbri mutila/
tio: ſi h̄ facit abſqꝫ ineuitabili ne/
ceſſitate: irregularis eſt. de homi.
p̄ſbyteri. ⁊. c. Petrus. l. di. miror.
Quarta regl'a. Percutiēs abſqꝫ
mortis periculo vl' ſanguinis ef
fuſione vel truncatione: habens
ad hoc poteſtatem: nō eſt irregu
laris. vt de raptoribꝫ. in archiepi
ſcopatu. ⁊. xxiij. q. viij. ſepe. Qui/
ta regl'a. Iudex actor vel ꝓcura/
tor notari⁹ ſiue dictator vel pro
mulgator: ſi in membris ſecuta ē
mutilatio: irregularis eſt. l. diſt. ſi
quis. ne clerici vel monachi. ſen/
tentiā. de homici. poſtl'aſtis. l. di.
ca. i. Et gn̄aliter purgationē vul/
garē que fit in torneamentis vel
alio modo. ⁊ quecunqꝫ vindicte
ſanguinis. autoritatē. bn̄dictio/
nem ſeu patientiā ſui exhibētes:
irregulares ſunt. de exceſ. p̄la. ex
l'ris. Sexta regula. Licet cleric⁹
non debeat intereſſe vindicte ſan
guinis: ſi tamen ex ſola curioſita
te vel leuitate interfuerit vbi la/
tro ſuſpendit̄ vel vbi quis in du
ello occidit̄: licet peccet grauiter.
non tn̄ fit irregularis: ſi nec auxi
liū vel ꝯſiliū vl' autoritatē p̄ſtite
rit: ſm̄ ꝛvilhel. in ſpecl'o. ti. de diſ
penſatione. §. iuxta ꝓpoſitiōis.
Septima regula Iudex vel offi
cial' ſeu aduocatus qui tractaue
runt cauſam criminis dātes ope
ram vt ſanguis effunderet̄. licet
nec mors nec ſanguinis effuſio
fuerit ſubſecuta: irregl'areſ ſūt. p̄t
tn̄ in talibꝫ ꝑ ep̄m diſpenſari. ſm̄
ꝛvilhelm̄. ſſl'r cū illo q̇ non ex offi

cio ſuo ſed ex odio dedit operam
⁊ fecit ꝗd potuit vt occideret. nō
tñ occidit vl' mutilat. indiget eñ
talis diſpēſatione ſm ⁊vil. Octa
ua regl'a. Exercēs artē cyrurgie ſi
propter imperitiā ⁊ negligentiā
eius ſit mors ſubſecuta ab inci/
ſione aduſtione vel potiōe quā
dedit infirmo: irregularis eſt. vt
de homicidio. tua. §. i. Si tñ pe
ritus exiſtēs flebotomat ſang/
uinē vel ſecat adhibēs omnem
diligentiā: non eſt irregl'aris. etiā
ſi mors fuerit ſubſecuta. qꝛ potiꝰ
p̄ſumitur caſu ⁊ culpa patientis
eueniſſe. xxiij. q. v. de occidendis
Secꝰ ſi per eiꝰ negligentiā. ſm
⁊vilhel. Nona regl'a. Licet laicꝰ
exercens artē cyrurgie nō fiat irre
gularis. ſi nō ꝓpter eius incuriā
multi obierūt. clericꝰ tñ ſi ſub eiꝰ
cura aliꝗ etiā p̄ter eius culpam
obierūt: irregl'aris eſt ſm Inno.
qui hec notauit in. c. tua. de ho-
mici. ne cle. vel monachi. ſniam.
Decima regl'a. Extrahēs ſagittā
vel telū vel gladiū infixū in cor-
pore alicuiꝰ. ſi ꝓpter hoc vulne/
ratꝰ citius morit: irregularis eſt.
de homi. tua. Undecima regl'a.
Cuſtodiēs infirmū ⁊ dans ei bi/
bere impite. vl' aliꝗd aliud ꝯtra
ꝯſiliū medicoꝝ faciēs ꝓpter ꝗd
mors ſit ſubſecuta: irregulaꝛ fit
ꝓpter imperitiā ⁊ negligentiam
diſſolutam. ſi tamē quis facit bo
na fide circa egrotū: nō dꝫ eſſe fa
cilis ad faciendā ꝯſciam ſcrupu/
loſam: ꝗuis in aliꝗ ſit erratū. ſi

ibi non ſit lata culpa cū negligen
tia diſſoluta que ꝓpe dolū eſt. ⁊
hmōi ſcrupulū de facili depone
re dꝫ ad ꝯſiliū ſapientis. Si tñ
tanta culpa fuerit vl' negligētia
diſſoluta: ⁊ certū eſt ꝙ mors fuit
inde ſubſecuta: irregularitas cō-
trahitur. Si vero nō ſit certum:
tunc diſtiguendū eſt. aut eñ du
bitat ꝓbabilir ſm iudiciū medi-
corū: ⁊ tunc abſtinendū eſt ab of
ficio. ſi aūt non dubitat: tunc de
poſita erronea ꝯſcia poterit ad/
miniſtrare ⁊ etiā ꝓmoueri. alias
non. ſm Ray. l. di. hi ꝗ arborem.
⁊ ca. ſepe. Et ſm quoſdā ſolꝰ pa
pa cū talibꝫ diſpēſat Duodecia
regula. Cōſulens aliꝗd vnde ſe/
quit homicidiū: irregularis eſt.
vt ſi ſuaſit iactū baliſte: machīe:
lapidis: vel ꝙ ꝗs iret ad capien-
dum caſtrū ꝗd capi nō poteſt ſi
ne hominis morte. vñ ſi ſequit
mors ex illo ꝯſilio: irregulaꝛ eſt.
ſm ⁊vilhel. Idē ſi facit vl' ꝯſulit
furtiue vel ꝓditionaliter capi ca
ſtrū. ſi mors inde ſequit: irregl'a/
ris eſt. qꝛ debuit veriſilr p̄ſume/
re hoc euenire poſſe. In talibꝫ eñ
punit ꝗ remotā cauſam homici/
dio dedit ſicut ꝗ ꝓpinquam. vt
notat de homicidio preſ byteris
Tredecima regl'a. Mandās ali
quē v̄berari. ſi v̄berās occidit v̄/
beratū: irregl'aris eſt ꝗ mādauit.
niſi expreſſiſſet nec occideret. de
homicidio. ſcaſti hodie. ō homi
cidio. is ꝗ mādauit. li. vi. in fi. vlt.
glo. Secꝰ tñ de illo ꝗ cōſulit ali

De irregularitate

quem capi. vtputa malefactorē.
q꞉ tunc nō fit cōſulēs irregularꝫ
etiā ſi capiens occidit illū. q꞉ hoc
non ꝯſuluit. ar. de homi. ca. fina.
Abſit eñ vt ea q̄ ꝓpter bonū fa
cimus: ſi p̄ter voluntatez noſtrā
quicq̇d mali acciderit nobis de
beat imputari. xxiij. q. v. de occi
dendis. ſemper tñ fit irregularis
dans directe ꝯſiliū in mortez al
terꝰ. vt ne clerici vel monachi. ſē
tētiā. Nec intereſt ſiue is cui da
tum eſt cōſiliū ſtatim fecerit ho
micidiū: vel etiā diu poſt. niſi p̄
us ꝯſiliū reuocauerit ⁊ cōtrariū
ſuaſerit. vt de homici. Petrꝰ. im
mo niſi firmit̄ ⁊ ꝓbabilit̄ credat
ꝙ poſt reuocationē ꝯſilij non re
uocet̄ is cui datū eſt ꝯſiliū a pro
poſito occidēdi: neceſſe eſt vt de
nunciet illi de cuiꝰ morte tracta
tū eſt ꝙ caueat ſibi. ī eo aūt ꝙ mā
dauit ꝑ ſe fieri homicidiū: videt̄
ſufficere ſi ꝯſiliū mandat tm̄. de
regulis iuris. omnis res. vl' ſi ſciē
te eo cui mandatū eſt iuit eū occi
dendo. vt. xxij. q. i. Omne qđ. vl'
parētelā vel amicitiā cū eo ꝯtra
hat: licet ei hoc nō ſ̄cauerit. q꞉ q̇
eſt certus certiorari nō dꝫ. đ elec.
inter vniuerſas. Quartadecima
regl'a. Conſulēs alicui vt occidat
aliquē: ſi ip̄ ſe cui ꝯſultū eſt occi
dere occidat̄ ab illo occidēdo: ſ̄ꝫ
opinionē mitiorē nō iudicat̄ ille
conſulens irregularis. Ratio: q꞉
fines ꝯſilij exceſſit. exq̄ egreſſus
eſt ad occidendū: nec ſibi bene ca
uit. niſi excitaret eū ad occidēdū

aliū forte in tali loco vbi pericu
lum eſſe poſſet. tunc eſſet irregl'a
ris. etiā ſi is cui conſului occidat̄
ſ̄m ꝫvilhel'. vbi ſupra. ſ̄m rigorē
tamē iuris hodie talis ꝯſulēs ir
regularis eſt ꝑ Johā. an. in no
uella. de homicidio. is qui māda
uit. li. vi. Quintadecima regl'a.
Si q̇s ſuadet alicui ꝙ ꝓ patria
vel ꝓ proximo ſuo vel ꝓ iure ſuo
vel ꝓ iure eccl'ie ſue ꝑiculo ſe ex
ponat. non ob h̄ fit irregularis:
etiā ſi ibi moriat̄. xxiij. q. iij. ꝓ mē
bris. ⁊ c. ſequēti. Si tñ ſciret vel
crederet eū ibi moriturꝫ: tunc vi
detur ꝙ fiat irregl'aris: ſ̄m ꝫvil
hel. Si aūt ꝯſulat ꝙ indubitata
morte ſe exponat ꝓ honore xp̄i
vel fide vel ſtatu eccl'ie: non fit ir
regularis. etiā ſi mors inde ſeq̄
tur. xxi. q. i. ſunt q̇dā. xi. q. iij. nō ſo
lum. Hac ratione excuſant̄ inqui
ſitores heretice prauitatis. ſcien
tes ꝙ ſtatim poſtq̄ꝫ aliquē ꝓnū
ciauerint hereticū eſſe ille morti
tradetur. hoc etiā alias multipli
citer ꝓcurādo. Ad hoc etiā acce
dit. xxiij. q. viij. legi. ⁊ q. v. Si au
dierꝫ. Illi tñ clerici q̇ portauerūt
ligna cauſa indulgentiaꝝ ad he
reticos comburēdos: irregl'ares
ſunt. nec cū eis diſpēſat̄ niſi ꝑ pa
pam. Sedecima regl'a. Dās ope
ram rei licite: vtputa edificando
eccleſiam vel domum. adhibita
omni diligētia quam potuit ha
bere: ſi occidat aliquez caſualiter
non efficitur irregularis. Si tñ
dat operam rei illicite. nec adhi

buit omnem diligentiā quā de-
buit: fit irregularis. vt de homici
dio. lator. ꝛ. c. ex lr̄is. ꝛ. c. ſi dignū
ca. et. p̄ſbyter. ꝛ. c. ꝯtinebat. ꝛ. c.
ad audiētiā. Hinc eſt ꝙ medico
operanti ſm regl'as artis ſue nō
imputat ei ſi quis ſub eo morit.
ſed ſi negligentiam cōmiſit: con-
ſulitur ſibi vt nō promoueat ad
ordines. de quali. ordi. ad aures
Sed quid de illo medico q̄ ver
tit infirmum ad aliud latus vt ci
tius moriat. Reſpōdeo ꝙ irregu
laris eſt tā ipſe qui fecit qꝫ ipſe q̄
conſuluit. ſi ex hoc mors fuit ſub
ſecuta. quia forte via anhelitus
precluditur. vel apoſtema rum-
pitur ex violentia motus vel ſuf
focatur. Si autem non citꝰ mo-
rit ex hac cauſa: non fit irregula
ris: ſed penitere debet de facto.
Decimaſeptima regula. Non ſo
lum eſt irregularis quis ſi ex eiꝰ
percuſſione eſt mortuus aliquis
ſed etiam ſi ex hac percuſſione in
firmitatem contraxit vn̄ mortuꝰ
eſt. vt de homici. preſbyter. et
ca. ad audientiam. ꝛ. l. diſtin. ſtu
deat. Decimaoctaua regula. De
fendens ſe in caſu euitabili ꝛ oc
cidens aliquem: irregularis eſt.
l. diſt. ſi quis viduam. et tal' ad
ſuperiora non aſcēdat. ꝛ in ſuſce
ptis non facile diſpenſat. Sed
ſi neceſſitas fuit ineuitabilis da-
tur conſilium ei vt nō miniſtret.
l. diſtin. de his clericis. non tamē
propter h̄ deponit. immo ī ſuo
ordine adminiſtrās tollerat de

iure cōmuni abſqꝫ diſpēſatione
ſm Laurē. l. di. qꝛ tua. Sic loq̄-
tur de homi. c. ij. put pſequit ibi
Hoſtiē. Et quidam dicunt epm
poſſe in tali caſu diſpenſare: licet
hoc nō poſſit ſm Johā. de deo.
qui dicit ſolū papā h̄ poſſe. Ho
die dicit ſimpliciter irregularita-
tem nullā incurrere ille q̄ pſonā
ſuā defendēdo in caſu ineuitabi
li occidit. de homici. ſi furioſus. ī
cle. Decimanona regl'a. Infans
furioſus committens homicidi-
um: non eſt irregularis. vt in de-
menti. ſi furioſus. d̄ homici. Idē
eſt de dormiente ſi aliquem oc-
cidat: qui tamen non habuit p-
poſitum occidendi eum. Viceſi
ma regula. Potens hominē libe
rare a morte ꝛ non faciens: irre-
gularis eſt. quia q̄ poteſt defen-
dere ꝛ non defendit: occidit. de
homicidio. ſicut dignū. q̄d intel-
lige ſm glo. ca. iiij. de ſen. excō. de
illo ad quē ex poteſtate: ex officio
vl' dignitate ptinet realit' defen-
dere: ꝛ non ſimpl'r de quocunqꝫ
Vbi d̄r ibidē glo. ꝙ ſi ego nō ha
beo aliquā ptātem video ꝙ ali-
quis vult v̄berare clericū ſine au
xilio meo aut conſilio nō credo ꝙ
ſum excommunicatus ſi nō pro
hibeo illum. licet alias forte pec-
cem. quia non defendo cum poſ
ſem. Viceſimaprima regl'a. Retra
hēs a pposito liberādi hoīem a
morte: irregl'aris ē. qꝛ q̄dāmodo
īdirecte homicidiū cōmiſit. l. di. ſi
q̄s. viduā. ꝛ d̄ pe. di. j. periculoſe

De irregularitate

Uiceſimaſecūda. Percutiēs aīo
occidēdi latronē ſi ex aliquoꝝ vul‑
neribꝫ latro obijt: irregularis ē.
vt colligit᷑ de homici. ſignificaſti.
rñ.i. Idem etiā ſi nō ꝑcuſſit: ſed
aliqd opis īpendit in morte eiꝰ.
puta qa latronē detinuit. vl' ꝯ eū
clamauit. al's autē ſi clamaſſet ꝯ
eū nō in mortē eius. ſed ꝙ capet᷑
vel detinuit eū. vl' ſe leuē extēdit:
irreg'laris nō eſt de morte eiꝰ. vel
etiā fit in neglectu. al's ſi malicia
eius ꝑpetret᷑ homicidiū. ⁊ idem
ſi negligētia eiꝰ cōmittat᷑. l. diſ. hi
q. Et ideo ſi clamat ꝯ latronē ſi‑
ue eū capiat: ſi al's quocūqꝫ mō
potuit intelligere ex clamore ſuo
vel alio actu homicidiū ſequi: ir‑
regularis eſt. niſi forte faciat ꝓ‑
pter ꝑiculū corpis ſui. vt ſi videt
ꝙ aliqs eū occidere vult. tūc em̄
pt bn̄ inuocare ⁊ clamare ꝓ auxi‑
lio. qa nō intēdit in alioꝝ mortē
ſed i ſuā liberatōez. Secꝰ ſi hoc
faciat ꝓpt᷑ ꝑiculū reꝝ ſuaꝝ ſi fu‑
ge ꝑſidio euadere pt. de homici.
ſuſcepimꝰ. Uiceſimatercia rl'a:
Clericus ligās cū ſocio latronē:
ſi poſtea timens ne occidat᷑ a la‑
trone ip̄e potius occidit eū: irre‑
gular; ē. de homici. vbi ſup̄. Ui‑
ceſimaquarta reg'la: Si clericꝰ
nō valens aliter recuperare res ſu‑
as tenet furē ne cum rebꝫ fugiat
donec eū exhibeat iudici vl' eius
auxiliū inuocet ad res ſuas recu‑
perandas: nō eſt irregular;. licet
poſtea fur a iudice puniat᷑: dū
intentio eius nō ſit corrupta in‑
tendēdo ad furis mortē vl' mu‑
tilationē ⁊c. Idē dicēdū eſt ſi cle‑
ricus credit vl' tradit ſeculari po‑
teſtati latronē petēs ꝙ eū puni‑
at citra ſanguis effuſionē. vl' pe‑
tens rem ſubtractā ſibi reſtitui ſi
poteſtas in latronē animaduer‑
tat. i. puniat eū morte: nō ꝓpter
hoc clericus erit irreg'laris. vt de
homici. delatoꝝ. li. vi. nec etiam
nocet illi ſi ad ꝯuincendū latro‑
nē tradidit interſignia. Et idē ſi
ſimpl'r deponit querelā de iniu‑
riantibꝫ ſibi ⁊ eccl'ie ſue: qꝫuis ta‑
les vix abſqꝫ ſanguis effuſione
valeāt coartari. de homicid. tua
nos. §. vlti. ⁊ c. poſtulaſti. xxiij. q.
iiij. maximianus. ⁊ q. v. c. v. ⁊ ca.
vnū. ⁊ ca. pena. Et hec oīa vera
ſunt qn̄ non intendit ad mortē.
nec hoc in aīo gerit: ſed ꝓſtat᷑
publice ꝙ citra ſanguis effuſio‑
nē caſtiget᷑. nō eſt ergo irregula‑
ris curialiter agēs ꝯ furē: non cri‑
minaliter ad mortē vl' ſanguinē
licet eū iudex cā ꝓbabili ſuſpen‑
dat ab officio ſuo, vt de homici.
poſtulaſti. Ex quo vlterius pꝫ:
ꝙ nullus notā irregularitat; in‑
currit q̇ per extortores ſiue exa‑
ctores alicuius curie curauit ali‑
quē capi ꝓpter delictū tale ꝓpt᷑
quod nec mori nec mutilari poſ‑
ſet. licet iudex inueniēs eum alia
cōmiſiſſe: ꝓpterea ſuſpēdit eū. ſi
tn̄ nec ille crediderit nec cogita‑
uit illud cōtingere poſſe. Uiceſi‑
maquinta regula. Si iudex offi‑
cialis inſequit᷑ furem fugientē ⁊

querit a me vtrū viderim illū. ꝛ
ego ſciēs ꝙ fur ille ad mortē q̄rit
inſtruo eū: ſi ꝑ meā reſpōſionez
fur inuēt⁹ eſt ꝛ occiſus ſū irregu
larꝭ. ſec⁹ ſi nec ſciui nec ſuſpica
tus ſuȝ ꝙ ad mortē vl' penā ſan
guinis q̄rit. vn̄ ꝯſulit i caſu hoc
cū aliq̄s ſcit aliquē ad mortē fu-
gere niſi ꝑ alterā de duab⁹ vijs:
nō dȝ dicere ꝑ hāc nō fugit. q̄a
ſic ꝓderet eū ꝑ alterā fugientē: ſȝ
aut taceat aut querentē curialit
euadat: dicendo nunq̄d ego cu/
ſtos illi⁹ ſū. l' alio mō. Uiceſima
ſexta rl'a. Si cleric⁹ q̄ egit ad res
ſuas recupandas ex poſt facto
ratū hȝ ꝙ ſuſpēſus latro eſt. ꝛ h̄
ſibi placet. ſi talis nullū ꝯſenſuȝ
habuit in mortē illius: nec q̄cq̄ȝ
cooperatus ē: nō eſt irregularis
ſ̄ȝ ꝛ vilhelmū. ꝛ hoc ſi gaudet ꝙ
maleficiū eſt punitū: nō aūt ꝑſo
na: cū ſ̄m ipum irregularitas ex
homicidio ſolo nō cōtrahit: niſi
culpa vel volūtas precedat vel
ſcandalū ſequat. vt notat. l. diſ.
hi q̄. ꝛ de homici. ex lr̄is. ꝛ. c. ve-
runtū. Hodie ꝓ̄o iure cautū eſt
ꝙ ſi q̄s abſq̄ȝ mandato meo ma
nus iniecit in clericuȝ meo noīe
violētas: ſi hoc ratū habeo excō
municatōis canonē icurro. ꝛ hoc
propt ratihabitionē q̄ retro tra
hit ꝛ mādato cōparat. Si autē
hoc meo noīe nō eēt factū: lȝ ra-
tū haberē peccarē: ſȝ nō incurre/
rem excōicatiōez. vt dꝛ expſſe in
ca. cū q̄s. de ſen. ex. li. vi. Ut hoc i/
telligas pono tibi caſum. Aliq̄s
amicus vl' ſ̄uitor tuus ſciēs ali-
quē clericū tibi feciſſe iniuriā ver
balē vel realem ꝑcuſſit: quem tu
poſtea receptādo magis amicū
habuiſti vl' gauiſus es. ꝛ hoc fa
ctū cōmēdaſti vl' laudaſti: tu es
excōicat⁹ ꝓpt ratihabitiōez ac ſi
mādaſſes. Sȝ vnus ex̄neus ꝑ/
cuſſit clericū: ꝛ tu audiēs gratuȝ
habes ꝛ gratularꝭ de hoc: lȝ non
es excōicatus: tn̄ peccas ad mi-
nus venialit: ſ̄m Jo. an. i nouel/
la ſupradicti capl'i. cū q̄s. lib. vi.
Uiceſimaſeptia regula. Siq̄s
mandat capi vnū clericū de tri-
bus ſil' incedentib⁹: ꝛ alios du-
os nō grauari. ſȝ mādatari⁹ exce
dit fines mādati alios duos ca/
piendo. iſte mandās nō erit ex-
cōicatus ſ̄m Joānē de deo. li. iij.
ſuaꝝ queſtionū. q. xiiij. Et rō eſt:
qꝛ captio ꝯ̄ volūtatē eius eſt fa/
cta. Petrus tn̄ de ſamprana. al's
ſamſona: putat ꝙ de dāno tenet
qđ illi paſſi ſt̄ de iniurijs. c. ſi. xiiij
q. viij. ꝓpterea. Ex hoc infert ꝑ
ſil'e de irregularitate: ꝙ irregulari
tas rōne homicidij nō cōtrahit
ſola volūtate: niſi homo actu oc
cidatur. de homicidio. ſicut dig/
num. §. i. vbi đ hoc in glo. ex cor
de. xv. q. i. ſi quis nō iratus. Sȝ
nec fit quis irregularis propter
ſolum homicidium niſi culpa vl'
voluntas precedat. vel al's ſeq̄/
tur ſcandalum. vt notatur. l. di/
ſtinc. hi qui prioris. de homi. ex
litteris. de clerico egroto tua. Ex
hoc dicto ſoluit queſtio qua q̄-

De irregularitate

ritur an cleric⁹ q̀ volebat interfi-
cere hominē ſʒ nō potuit: q₂ in-
uenit eū iam mortuū. q̀ volēs ni-
hilomin⁹ ſatiſfacere ire ſue ampu-
tauit caput mortui. Dicendū ꝙ
licet volūtas occidēdi fuit: tñ nō
eſt irregularis ſm Arch. xv. q. j.
ſi q̀s. Ratio: q₂ ad hoc ꝙ homici-
diū cōmittat̄ req̄rit̄ ꝙ homo aīa-
tus occidat̄. ď homi. ſicut dignū.
xxiij. q. ij. Moyſes: vbi abortus
fet⁹ inanimati non imputat̄ ad
homicidiū. ſicut etiā notāt Alua-
rus. Inno. Bern. de homici. ſi
aliq̀s. Uiceſimaoctaua regula.
Si quis in rixa mortu⁹ eſt: neſci-
tur tñ q̀s illū interfecit. licet ſm
quoſdā. ſ. Johānem omnes irre-
gulares ſunt q̀ ad ꝓmotionē ad
ordines ꝑpter incertitudinē. vt
xxiij. q. vlti. c. fi. tñ ꝓbabili⁹ eſt ꝙ
in tali caſu q̀libet ſue ꝯſciētie eſt
relinquēdus: ſm ꝛ vilhelmum in
ſpecl'o. ꝛ Hoſti. in ſumma. de ho-
mi. §. qua pena. Uiceſimanona
regula. Si amici mei occidūt ali-
quem mihi iniuriantē me inuito
ꝛ contra meā ꝓhibitionem. mihi
non nocet. vt ď homici. Petrus
iij. q. iij. quia preſulat⁹. Idem eſt
ſi me ignorante. de ſymonia. no-
bis. ꝛ. ca. de reglarib₉. Sed ſi tri-
buta ſit. puta q₂ nō expreſſe con-
ſenſi: nec ꝯtradixi imputabit̄. ar.
de ſymonia. Matthe⁹. imo etiā
dicit quidā ꝙ sciēs cōtractū de
morte habitū non reuelaui: non
ſum irregularis. quia homicidi-
um nō commiſi facto mandato:
conſilio: vel defenſione. l. diſt. ſi
quis viduā. ꝛ de homici. Petr⁹.
Alij dicūt cōtra. ſi credidi ꝙ nō
obſtante mea prohibitione mei
intuitu iterficeret̄: ꝛ hoc eſt tenē-
dum. Nā in tali caſu tenebar re-
uelare illi ꝯtra quem contractū
eſt. Triceſima regula. Si aliq̀s
vadit ad interficiendū aliquem:
ꝛ tu ei ſcienter ꝯſentias, nō tamē
cum incitas ad homicidiū ꝑpe-
trandū nec cum eo ſuper hoc ali-
qua verba habuiſti. vel ſi habui-
ſti ſemꝑ ex animo hoc ei diſſuaſi-
ſti. ſed cum nollet tibi acquieſce-
re timens de ipſo eum aſſocias
eo propoſito. vel ſi forte eū q̀s
inquireret defendas. ꝛ tunc ho-
micidiū perpetrat. vere irregula-
ris eſt ſm Hoſtiē. ad q̀d facit de
homi. ſicut dignū. §. illi qui. Tri-
ceſimaprima regula. Cleric⁹ mi-
niſtrās arma pugnantib₉ ſi ali-
quis interficitur irregularis eſt.
ar. xxiij. q. i. Niſi bella. c. finali. no-
mine autē armorū intelliguntur
fuſtes lapides ligna ꝛc̄. Triceſi-
maſecūda regula. Iudex eccleſia-
ſticus pōt hortari brachiū ſecu-
lare cōtra violantes ꝛ hereticos
vel paganos. non vt occidat vel
mutilet: ſed vt de terris fidelium
expellant̄. nec etiā eſt irregularis
ſi aliq̀ hincinde ſunt occiſi. xxiij.
q. v. de occidendis. ꝛ. xxiij. q. iij.
maximianus. immo ſm Innocē.
de homici. petitio. licet aliquis
in bello iuſto aliq̀s ꝑcuſſerit, ſi ta-
men inde nullus eſt mortu⁹: nō

ſit ex hoc irregularis. Idē ſi quis
accedit ad bellū iuſtū cauſa paci
ficādi vel ex alia iuſta cauſa: licet
ex eius pſentia aliq̄d robur accre
ſcit ſuis. vel timor incutiat ad/
uerſarijs non eſt ſibi imputan/
dum dūmodo dolus ⁊ etiā lata
negligētia abſit oīno ſm ⁊ vilhel.
Tricesimatertia regula. Clericus
q̄ intereſt iuſto vl' iniuſto bello i
armis vel ſine armis ſi aliq̄ ſunt
hincinde interfecti irreglaris eſt
licet ipſe non occidat. li. diſt. ſi q̄s
xiij. q. iij. porro. xxiij. q. vlti. quicū
q̄z. i. q. i. c. ſi. Tricesimaq̄rta regl'a
Cleric⁹ defendēs ſe vel ſuos licz
cū c ex defendentibꝫ aliq̄s interfe
ctus eſt ex aliq̄ parte non eſt irre
gularis. vt illi q̄ non interfecerūt
nec interfectores q̄ adiuuabant
ſunt irregulares: licz volūtatē oc
cidēdi habuiſſent. q2 lex promo/
tionis factū req̄rit. xv. q. i. ſi quis
nō irat⁹. Tricesimaquīta regl'a.
Cleric⁹ in bello iuſto q̄d non ad
occidendū ſed ad defendendū
geritur miniſtrans ſagittā bali/
ſtario ſuo ad ſui defenſionē. ſi il/
le baliſtari⁹ aliquē interfecerit: ſz
ille cleric⁹ non intendebat q᷑ ipe
aliquē interficeret. ſed q᷑ illos de
tinuiſſet ⁊ ſua defendiſſet: aut re
cuperaſſet nō eſt irregularis ſm
⁊ vilhel'. Idē dicit de illo q̄ in bel/
lo iuſto ppoſitus fuit exercitui ⁊
ſumptus facit ⁊ cuncta diſponit
ſi forte cū ꝯtingat lanceas vel ſa
gittas emere ⁊ miniſtrare ⁊ ad
exercitū vel ad cuſtodiam caſtri
mittere. vl' ſi hortat' ad currendū
poſt hoſtes vt eis preda hoīm
vel animaliū auferatur. ⁊ tūc for
te aliquis interficeret: dūmodo
ſolum intēdit ad recuperationē
prede: non ad vindictā. talis eīm
cauſa remota nō nocet. Tricesi/
maſexta regl'a. Qui mulieri facit
ne ꝯcipe vel generare vl' poſt cō
ceptū parere poteſt: ⁊ q̄ pregnā/
tem mulierē pcutit: ita q᷑ facit ab
ortiuū: ſi fet⁹ iam fuit viuifica.⁹
irregularis eſt. ſed ſi nondū fuit
viuificat⁹: ſolū mortal'r peccat.
de homici. Si aliq̄s. ij. q. v. con/
ſuluit. Vel ſi pbabiliter dubitat
vel credit an ſit mortu⁹ vel viu⁹
fetus ex illa percuſſione: vel vtz
conceptus fuit animat⁹ vl' non.
in tali dubio debet a pmotione
⁊ a miniſterio abſtinere: nͤ picu/
lo ſe cōmittere. Si vero leuē vel
temerariam habet opinionē de/
ponat eam ſi poteſt. ⁊ ſic poterit
pmoueri ⁊ adminiſtrare. alias
non. ar. de ſen. exco. inq̄ſitio. ⁊ de
ſymonia. per tuas. ij. Tricesima/
ſeptima regl'a. Licet clericus ali/
quem occidens p defenſione re
rum ſuarum: irregularis eſt. de
homici. ſuſcepimus. vbi dicitur:
poſt tunicam relinquendum eſt
palliū ⁊ melius eſt rerum iactu/
ram pati q̄z pro ſeruandis vili/
bus rebus ac tranſitorijs acriter
in alios exardeſcere. Clericus ta/
men perſonā ppriā defenden/
do neceſſitate ineuitabili repellēs
vim vi cū moderamīe inculpate

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

tutele ꝑcutiens aliquem: ſi inde
mors ſeq̄tur non imputať ei. vt
notať de homicidio. ſignificaſti.
ij. ⁊ iij. c. interfeciſti. Vn̄ dr̄ Ar=
chidyacon⁹. xxiij. q. iij. c. i. ꝙ cleri=
cus etiā interficere p̄t vt non in=
terficiať. arg. de furť. c. iij. dum tn̄
hoc faciat pro ꝑſona ꝓpria. Ho
die expſſe in clem̄. ſi furioſus. de
homicidio. ⁊ dico ꝑſonā ꝓpriā:
Nā ſecus eſt ſḿ Joā. an in no=
uella. ſup clem̄. ſi furioſus. de ho
mici. ſi nō valēs euitare mutila/
tionē. licet mortē poſſet euitare
mutilauit vl' occidit aliquē inua
ſorem. ⁊ idē ſi aliť nō valens ſal
uare res ſuas cū occiderit q̇ de=
portare volebat. ſecus etiaȝ ſḿ
glo. dicte clemē. ſup ꝟ. ſuo. de il=
lo qui occidit illū q occidere vo/
lebat patrē. filiū. cōiugē vel per/
ſonā cōiunctā quā aliter iuuare
nō potuit. Quod putat Joānes
an. quaſi caſus ille nō includať
ſub neceſſitate ineuitabili. Intel
ligiť autē neceſſitas ineuitabilis
ſḿ Jo. ibidē. ſup ꝟ. non valēs.
vt q̇a inangulat⁹ erat. vel ſic ar/
tatus ꝙ fugere nō poterat: nec
clamore iuuari. Intelligiť auteȝ
cū moderamine inculpate tute/
le: ſi fiat ex incōtinēti nō ex inter/
uallo. ⁊ cā defenſionis nō vltio/
nis. ⁊ ſi equaľr ſe defendat ſicut
infeſtať. vt ſi gladio ꝑcutiť: ⁊ ip̄e
gladio ꝑcutit. vl' ſi ligneo bacu=
lo ⁊ ip̄e ecōuerſo baculo: aut fer/
reo baculo ꝑcutiť ⁊ ipſe ecōuer/
ſo: ne amplius ꝑcutiať ad mortē

Si āt ꝑcutiať paruo ligneo ba
culo a q̄ non timeať mors vl' de/
pilať vel ꝑ veſtē trahiť: ⁊ ipſe re=
percutiēs ferro occidit ſuū inua
ſorē: irregularis eſt. q̇a nō eſt mo
deramē inculpate tutele. debuit
em̄ ſe moderate tenere ⁊ non ex/
ceſſiue vltra violentiā ſibi illatā.
aut ſi ꝑcuſſus eſt ſemel: ⁊ ſic di/
miſſus ē. nec vlteri⁹ ſe credit ꝑ/
cuti ſi etiā incōtinenti repcutit ⁊
occidit: irregľaris eſt. Nā nō de/
bet occidere inuaſorē: ex q̄ ab eo
nō credebat ſe occidi. vn̄ exceſſit
in moderamīe. q̇a ꝑ vna ꝑcuſſi=
one nō letali occidit Hec oīa col
ligūtur in glo. ſ᷑caſti. ij. de homi.
Triceſimaoctaua regula. Prela
tus ſpūalis habēs iuriſdictiōeȝ
tēporalē in ſuo dn̄io: ſi fur vl' la
tro dep̄hēſus in furto vel ma/
leficijs adduciť ad p̄ſentiā ei⁹: ⁊
petiť puniri iuxta condignū ſui
exceſſus: nō debet ipſe ꝑſonaliter
de hoc cognoſcere iudicare aut
ſententiare. ſed debȝ hoc cōmit
tere ſuo ꝓcuratori: dicendo iſta
verba. Fiat iuſticia: generaliter.
nō deſcēdendo ſpēaliter q̄ mor/
te ſit moritur⁹. ne clerici vel mo/
nachi. c. vlti. lib. vi. Nec ꝑ h̄ etiā
eſt irregularis ſi ſequať ſanguis
pena. Unde pōt fieri ſpecialis
ɔmiſſio ſup tali caſu ſȝ nō expſſa
pena ſḿ Goffredū. Ideȝ tenet
nouellator i dicto. c. vl. li. vi. Dic̄
tamē nouellator in nouella ibi/
dem. ꝙ ſi ep̄s vel p̄lat⁹ mandat
notario ſuo vt i tali caſu ſcribat

cōmiſſionē ꝓcuratori epī: vt ſup
his faciat iuſticiā. talis notarius
eſt irregularis. qđ ꝓbat ex eo: q̇a
talis non hꝫ facere q̇cq̄ꝫ ex offi-
cio ſue iuriſdictōis. q̇d req̇rit illa
decretalis. Sit ḡ eps cautus vt
nō inijciat laqueū clericis. vnde
cōmittat iſtā iuriſditionē laico ꝑ
ſeipm̄ imediate ⁊ ꝑ aliū laicum:
nō autē ꝑ clericū. Et ſcias ꝙ hoc
nō ſolū veritatē hꝫ in p̄lato ha-
bente iuriſdictionē tpalem rōne
bn̄ficij: ſed etiā rōne patrimonij
ſm̄ Nouellatorē ibidē. ⁊ quod
plus eſt: dicit idē. ꝙ ex quo clerici
tales cauſas ſine metu irregula-
ritatis pn̄t alijs delegare. ſatꝫ vi-
det ꝙ ſi laicus talē iuriſdicionez
hn̄s ſed ꝓbabilē: cauſas ſangui-
nū criminat: poterit hoc nō ob-
ſtante ordiari. q̇a nō fit irregula-
ris ea rōne. Caueat ḡ p̄latus cū
interrogat⁹ fuerit a iudice ne re-
ſpōdeat: malū eſt ſi ille malefa-
ctor remāſerit ipunit⁹. nā tūc eēt
irreglaris. vt đ excel. p̄la. ex lr̄is.
Triceſimanona regula. Si iu-
dex hn̄s latronē captū querit de
aliq̄ perito q̇d đbeat fieri de tali.
⁊ ille rn̄det talē eſſe morte puni-
endū vl' ſi'e. iudex autē ſecutus
ei⁹ ꝯſiliū latronē punit ad mor-
tē: irregularis eſt ꝯſulēs. q̇a fuit
in culpa ī caſu q̇ de facto nō erat
rn̄dendus. vt de excel. p̄la. ex lr̄is
Si tn̄ nō eſt caſus de fcto: ſed iu-
dex querit ſimpl'r qual'r ſint ta-
les puniēdi. ⁊ cleric⁹ rn̄det ꝙ ad
mortē vl' ad ſanguinē. Si reſpō-

dens rn̄det ſm̄ verā iurꝫ ſnīam:
vt exptus iuriſcōſult⁹: nō eſt irre-
gularis. ⁊ maxīe ſi extra iudiciū.
vt đt glo. in dicto. ca. ex lr̄is. Si
aūt errās ī iure dixit. cū tn̄ alit' iu-
ra diſponāt: irreglaris ē. vt colli-
git ꝑ ꝫvilhelmū in ſpeculo. ti. ij.
§. iuxta ꝓpoſitōis. Si aūt q̇ nō
reputat iuriſcōſultus interroga-
uit. rn̄det nō vt iuriſcōſultus: ſꝫ
ſimpl'r đt q̇d de talibus ſentiat.
nec p̄ſumit ꝙ iudex eius ſequat
reſpōſionē: nō eſt irreglarꝫ. ex q̄
nō rn̄det ad caſum q̇d ſit đ fcto.
Nā ſi ꝯſuleret ad caſum de fa-
cto irreglaris eſſet ſm̄ Raymun-
dū. Quadrageſima regl'a. Suſ-
penſus ab officio celebrando fit
irreglaris. vt. xi. q. iij. ſi q̇s dāna-
tus. ⁊ c. ſi q̇s epiſcop⁹. in ꝯcilio.
Et licet illi canones loquunt de
excōicato ſcienter ⁊ in cōtemptū
clauiū celebrante. hodie tamen
idem irregularis ē in ſuſpēſione
a diuinis. vt de re iudica. cū eter-
ni. ⁊ de ſnīa excō. cum medicina-
lis. lib. vi. ⁊ in hoc caſu ſolus pa-
pa diſpenſat. vt notauit ꝫvilhel-
mus in ſpecl'o. ti. ij. §. nūc de epi-
ſcopoꝝ. ver. eſt inquā. Suſpen-
ſus aūt a beneficio tm̄ non fit ce-
lebrādo irregularꝫ. quia hoc nul-
lo iure cauetur ſm̄ Innocentiū.
de electiōibꝫ. cū in cunctis. §. cle-
rici. ⁊ c. ſtatuimus de cōceſ. pre-
ben. quia diuerſitatem. Mino-
ri quoqꝫ excōmunicatiōe ꝓpt
participationē excōmunicati in
locutione vl' ſimilib⁹ ligat⁹. licet

celebrando grauiter peccet: non
tamen efficitur irregularis. quia
hoc nullo iure cauetur ſm In-
no. immo ſi medio tpe poſtq̃ cõ
municat excõicato celebrauerit:
bene põt penitentia pacta ſine
pape diſpẽſatione celebrare. vt
de cle. excõ. miniſ. ca. fin. xi. q. iij. ſi
q̇s preſbyter. Inno. tñ ⁊ Hoſti.
dicunt ꝙ tales nõ ꝓpter ſuſpen
ſionẽ a iure celebrare ꝓhibẽtur
cũ non ſint ſuſpẽſi a iure nec ſuſ
pendẽdi. ſed ſolũ ꝓpter pctm̃ ꝓ-
hibentur. cum fuerint ſuſpẽſi q̃
ad deũ a ſacramẽtis ⁊ a ꝓmotio
ne. ſi em̃ a iure ſuſpẽſi eſſent cele
brando fierẽt irregl'ares. ꝑ ca. cũ
eterni. de re iudi. li. vi. ⁊ de ſen. ex
com. cũ medicinalis. eodẽ li. vi.
Ex quib⁹ omnib⁹ hoc colligit̃ ſꝫ
abbatẽ in diſtinctiõib⁹ ſuis. ⁊ ca.
ſi celebrat ⁊c̃. de cle. excõi. miniſ.
ꝙ celebrãs ĩ mortali peccato nõ
incurrit irregularitatẽ: poſt peni-
tentiã ⁊ recõciliationẽ obtẽtam
ſuꝑ peccato mortali vel excõica-
tione minori ex quib⁹ celebrans
poterit ſine aliq̃ diſpẽſatione ſu
perioris celebrare. nec obſtãt no-
ua iura. ſ. c. cũ eterni. de re iudi. ⁊
cũ medicinalis. de ſen. excõ. li. vi.
que loquunt̃ de illis qui ſunt in
greſſu eccl'ie priuati: ⁊ a diuinis
ſuſpẽſi. q̇d non eſt in iſtis. cũ iſti
nec ingreſſu eccleſie ſunt priua-
ti. nec etiã a collatione ſacramẽ
torũ: ſed ſolũ a perceptione ſunt
ſuſpenſi. Quadrageſima prima
regula Notorius fornicator a iu
re ſuſpenſus celebrans: nõ fit ir-
regularis. ſm Wilhelmũ in ſpe-
culo. titulo. ij. §. iuxta ꝓpoſitio-
nis: nec obſtat quod q̇dam di-
cunt. quodlibet peccatũ notoriũ
facit hominẽ irregularẽ. vt de tẽ
po. ordi. c. queſitũ. hoc em̃ verũ
eſt ſi ibi nõ intelligitur irregulari
tas tal' que requirit pape diſpẽ-
ſationẽ. Unde dicit abbas. vbi
ſupra. ꝙ in illa irregl'aritate quã
quis incurrit ex notoria fornica-
tione ⁊ in tali celebrat: põt ep̃us
diſpenſare poſt pniam. per. c. ac
ſi. d litis ꝯteſ. Et ita hodie ſerua
tur. Et quãuis quidã nimis rigi
di. vt Hoſtiẽ. ⁊ Inno. dicũt con
trariũ. tñ non ſunt audiẽdi. quia
qui nimis emũgit elicit ſangui-
nem. iiij. di. deniq̃. Nec aduer-
tas rõnem illã q̄ dicunt. Om-
nis ſuſpenſus ab officio per ca-
nonẽ celebrando fit irregularis.
vt dicit̃ in. c. cũ clerici. de re iudi.
⁊. c. medicinalis. de ſen. excõ. lib.
vi. ſed talis eſt fornicator noto-
rius vt ꝑꝫ in. c. queſitũ. d coha.
cle. ⁊ mu. et. xxxiij. diſt. ꝓpter hoc
ergo efficit̃ irregl'aris celebrãdo.
Ad hoc reſponde audacter ſm
Franciſcũ de ſarabel. in. c. veſtra
⁊ ca. queſitum. de cohabitatiõe
clericoꝝ. ꝙ ſuſpẽſus a canone ce
lebrans: tunc ſolum incurrit irre
gularitatẽ qñ per modũ ſenten-
tie fit a canone ſuſpẽſus. vt in di
cto ca. cum eterni. lib. vi. Sic au
tem non eſt in fornicatore noto-
rio ⁊ ſymoniaco. quia non ꝑ mo

dum ſentētie ſed enūciatiue di/
cuntur a canone ꝙ ſint ſuſpenſi
vt. patet in. c. queſitū. de cohabi/
tatiōe clericoꝝ. ergo celebꝛando
non fiūt irregulares. de ſen. ex/
cōi. li. vi. Tene ergo ſm Fran. ꝙ
ſi in canone dicit penā impone/
te ꝙ talis ſit ſuſpēſus ab officio
vel dꝛ. ſuſpēdim⁹ talē ab officio
ſi hoc fecerit: tūc taliter ſuſpēſus
celebꝛās fit irregularis. vt in di/
cto. c. cū eterni. Sed ſi dicit in ca
none penā appbante vel enun
ciāte ſeu recitāte aliquē eſſe ſuſ/
penſum: ſicut dicitur de foꝛnica
toꝛe notoꝛio in. ca. queſitum. vbi
tamē recitat notoꝛiū foꝛnicatoꝛē
eſſe ſuſpēſum: talis celebꝛando
non fit irregularis. Pro iſto di/
cto eſt famoſiſſimus ille doctoꝛ
Guido de bayſio: archidyacon⁹
nuncupatus. xxxij. diſtin. ad hec
vero. vbi ipſe notat in fine glo. q̄
incipit. iſtud intelligit: ꝙ notoꝛi/
us foꝛnicatoꝛ nō eſt ꝑncipaliter
ſuſpenſus a canone: ſed a deo.
quod patet ex eo quia ꝯcito pe/
nitet: licite celebꝛat. de cohabita.
cleri. ca. vlti. licet in odium crimi/
nis per canones aliquid ſit ad/
ditum quo ad vitationē eoꝛum
vt ſcꝫ non audiantur ab eis di/
uina. vt in ca. veſtra. ꝛ in. ca. tua.
de cohabita. cleri. xxxij. di. nulla.
ꝛ ca. preter hec. ꝛ hoc ſm Inno/
centium. Licet autē Hoſti. nota
uit ꝯtrariū in ſpeculo. tit. ij. §. iu
xta ꝓpoſitionis. ꝛ. §. nūc. de epi/
ſcopoꝝ. ꝟſi. xxvi. ꝛ hanc viam
tanq̃ mitioꝛem puto cōplecten
dam. Quadrageſima ſecūda re/
gula. Suſpenſus a canone nō
ꝓpter crimen ſed ꝓpter aliquē
defectū: vtputa illegitime nati ꝛ
coꝛpoꝛe viciati non incurrūt no/
uam irregularitatē: ſi ante obten
tam diſpenſationē celebꝛāt ſm
ꝛ vilhel. in ſpeculo. ti. ij. §. iuxta ꝓ
poſitionis. ꝟ. poꝛro. ꝛ idem no/
tatur ꝑ Archidyaconū. lvi. diſt.
apoſtolica. in ꝑncipio. ꝛ hoc ſer/
uat curia. qꝛ quādo diſpēſat cū
talibus ſimplr̄ diſpenſat ſuper
defectu: nulla facta mētione de
irregularitate. qꝛ nullā incurrūt.
lvi. diſt. aplica. ꝛ. ca. cenomanen
ſem. de filijs preſbyteroꝝ. veni/
ens. Ideo dicit intelligendū eſſe
ſpeculatoꝛ de illis q̇ ꝓpter infa/
miā ſuſpēſi ſunt a canone. ſicut
ſunt illi quoꝝ crimina ſunt no/
toꝛia. ꝛ q̇ etiā poſt peractā peni/
tentiā celebꝛare ꝓpter ſcādalum
ꝛ infamiā ꝓhibent. vt in ca. fi. de
coha. cle. ꝛ mu. ꝛ de homicidio.
ex lr̄is. c. fi. ꝛ tn̄ ante diſpenſatio/
nem celebꝛādo nouā irregulari/
tatē nō incurrūt. qꝛ hoc nō inue/
nitur iure cautū. ſm ꝛ vilhelmū
in ſpeclo vbi ſupꝛa. ꝛ Arch. lvi.
diſ. aplica ꝛc. Quadrageſima/
tertia regula. Suſpēſus a ꝯfeſ/
ſionibꝫ audiēdis celebꝛans an/
te reconciliationē non efficit irre/
gularis. ſm ꝛ vilhelmum. qꝛ hoc
nō inuenit iure cautū. xi. q. iij. §.
euidēter. De hac ſuſpēſione ha/
bet. xvi. q. i. ꝛ. v. q. vi. per totum.

De irregularitate

Quadrageſimaquarta regula. Recipiēs beneficiū in irregularitate: impetrata abſolutione ſup irregularitate: nō indiget alia diſpensatione ſup beneficio obtento. ſm Raymū. ⁊ vilhelmum in ſpeculo. Caueat tn̄ qlibet ne in peccato mortali vel ſuſpēſione beneficiū recipiat. vnde ſecurius eſt vt talis ꝯfiteat̄ ante receptionē. ne collatio ſit vicioſa. ſm ⁊ vilhelmū in ca. ſi celebret. de cle. ex com. miniſ. Licet hoc ſit perdurꝫ eſt tn̄ verum ꝑpter rōnez ibi im poſitam: qꝛ ſcꝫ eligi nō poteſt in peccato mortali ad illa a quorū perceptione a ſanctꝭ patribꝯ eſt priuatus. Uerumtamen abbas ibi moderat̄ hoc dicens. ꝙ ſi cui exiſtenti in occulto collatū ſit: ſꝫ ipſe recipit illud poſt peractam penitentiaꝫ poterit retinere. allegat de tempo. ordi. queſitū. de ſen. excom. c. vltimo. Sed ꝑpter peccatū enorme. vtputa propt̄ homicidiū ipſo iure perdat beneficiū. vt notat̄ ꝑ Archidyaconum. l. diſt. ſtudeat. que incipit in glo. hic diſpēſat. vbi dicit glo. quia de iure debet eo carere. qđ exponit Archidyaconus ꝑ ſententiā non ipſo iure. Nam homicidium non inducit ipſo iure priuationeꝫ beneficiꝫ: ſm Bernardum compoſtellanū: qui ita notauit de electione. ꝙ ſicut in gloſa prima. §. ſi vero. ꝟſu. alia autem. Et idem ſentit Innocentius dicens: ꝙ in homicidis irregularibus cadere pōt ius cuiuſlibet dignitatis. quia etiam iuſte habent eam: ſi cum eis fuerit diſpenſatum. Et etiam ſine diſpenſatione iuſte tenent predicti dignitates ſuas quouſqꝫ renuncient vl' deponant: ſecundū Innocentium: qui ita notauit de exceſſibus prelatorū. cum. in ꝓncipio. Contra tamē iſtud dictum faciūt multa iura: vt de clerico pugnāte in duello. capitl'o. henricus. in fine. Item. lv. diſti. ſi euangeliſta. ver. in loco. cum diſpenſatio requiratur vt homicida beneficiū recipiat. videtur ſecus de iure communi Item cū homicida miniſtrare non poteſt etiam poſt penitentiā ſine diſpēſatione. de temporibꝯ ordinādorum. quo ſuſpēſus eſt a beneficio quod datur propter officiū. ⁊ ſic etiam accedit. lxxxi. diſt. eos. ⁊ notatur de conſuetudine. cum dilectus. in gloſa. ſuſpenſus eīn. Tu dic breuiter. ꝙ hic nulla eſt contrarietas. Nam Benardus ⁊ Innocentius intelligunt ꝙ homicida iuſte tenet ⁊ recipit beneficium quouſqꝫ deponitur ꝑ ſententiam. Iura autem in contrarium inducta dicunt ꝙ talis debet carere ⁊ priuari beneficio de iure. quia de iuris rigore eſt inhabilis ad illud. Non tn̄ hoc negat: quin hoc fiat per ſententiam. ⁊ ſic idem ſentiunt. Quadrageſimaquinta regula. Preſbyter excōmunicatus vel ſuſpen

ſus ſimpl'r ab ordinibꝫ ſuis: ad-
miniſtrãs in ordine accolitatus
efficit irregularis: ſm ꝛ vilhelmũ.
Secus ſi tm̃ a miſſarꝝ celebra-
tione fuerit ſuſpẽſus. Quadra-
geſima ſexta regula. Clericus in
minoribꝫ cõſtitutus excõicatus
miniſtrans ſacerdoti ad altare:
portãdo aquã: lumen: ꝛ alia ſi-
milia: nõ eſt irregularis ſm ꝛ vil-
helmũ. Idem putat ď pſbytero
dyacono ꝛ ſubdyacono. Ratio:
quia iſta nulli ordini ſunt anne-
xa: cũ ꝛ ꝑ laicos litteratos expe-
diunt. Quadrageſima ſeptima
regula. Epiſcopus ſuſpenſus a
pontificalibus celebrãdo in eis:
non fit irregularꝭ. quia pontifi-
calia non ſunt de ſubſtantia ſꝫ
ꝛ vilhelmũ. Quadrageſima octa-
ua reg'la. Suſpenſus ab ingreſ-
ſu eccleſie ſi in ea celebrat: irregu-
laris eſt. ꝛ ſi in tali ſuſpẽſione de-
cedit: non ſepelit in cimiterio. vt
de ſen. excõ. is cui. lib. vi. Notat
tamẽ nouellatori nouella ꝙ po-
teſt in eccl'ia audire diuina ſine
metu irregularitatꝭ. ſed non ſine
peccato. Licet Hugo ꝛ Raymũ-
dus aliud notauerũt. quorꝫ opi-
nio refutat ꝑ modernos. Qua-
drageſima nona regula. Excõi-
catus vel ſuſpẽſus baptizãs ſo-
lenniter in ſuperpellicio ꝛ ſtola
publice: irregularis efficitur: ſm
ꝛ vilhelmũ. Secus ſi alit. ſ. ſim-
pliciter baptizat. ꝛ maxie in ne-
ceſſitate. Quinquageſima regu-
la. Quicũqꝫ nõ poteſt ꝓmoueri

ad ordines ſine diſpẽſatiõe nec
etiam ad honores. ꝛ quicũqꝫ eſt
illegibilis irregularis eſt ſꝫ ꝛ vil-
helmũ. Idẽ intellige de omibus
caſibꝫ qui impediũt promouen-
dos. vel deijciũt iam promotos
vel qui penã depoſitionis me-
rẽtur. Unde regulare eſt ꝙ qui-
cũqꝫ poſt peractã penitentiam
nõ habent ordinis executionez
irregulares ſunt. ſicut homicide
l. diſt. §. i. erga. de ſymonia. tan-
ta. Item excõmunicatus: interdi-
ctus: ſuſpẽſus i ꝯtemptũ clauiũ
ſe faciens ordinari. de ſent. excõ:
cum illorꝫ. Itẽ ſi etiã pſumit cele-
brare. xi. q. iij. ſi quis. de vi. ꝛ ho-
neſtate clericorꝫ. vt clericorꝫ. §. ſi
quis igit. Itẽ violans interdictũ
de exceſ. pla. tanta. Item falſari9
litterarꝫ pape. de crimine falſi. ad
falſariorꝫ. §. i. Talis tamen ſm
Inno. ſi occultus eſt poſt abſo-
lutionẽ ꝛ pniam poteſt ordina-
ri. quia nullo iure cauet ꝙ ſit in-
famis ipſo iure. Itẽ hereticus ď
purgatione. c. inter ſollicitudies.
vel exhibẽtes hereticis ſacramẽ-
ta. de hereticis excõicatis. §. ſi ve-
ro. Item ſodomita. de exceſ. pre-
la. clerici. Itẽ pſbyter denudans
ꝯfeſſionem. de pe. ꝛ remiſ. omes.
ca. fina. Item incorrigibilis in cõ-
tumacia perſeuerans. de dolo ꝛ
cõtumacia. veritatꝭ. §. fi. Itẽ no-
toriũ crimen de iure vl' facto. de
tẽpo. ordi. ca. fi. Item vtens offi-
cio aſſaſſimorꝫ vl' defendẽs: rece-
ptans occultans eos. licet mors

non ſequat̃ inde. 𝔡̃ homicidio. p
humani. lib. vi. Item apoſtata.
de apoſtatis. c. fi. Item ſciſmati-
cus. de ſciſmatic. c. i. Item intru-
ſus voluntarie p poteſtatem ſe-
cularem. vij. q. i. factus. de elect.
quiſquis. Item om̃e crimen q̄d
ipſo facto inducit infamiā ciuilē
ij. q. vij. §. porro. Itē infamia de-
ſcendens ex delicto p ſniam de-
clarato. quia pena poteſt demi
culpa permanente. ij. q. iij. §. hic
colligit̃. Infamis em̄ eſt irregu-
laris. ſiue infamis ſit iuris ſiue
facti. vt de accuſatōibus om̄ipo
tens. de teſtibus. teſtimonium.
Quinquageſimaprima regula:
Excōmunicat⁹ maiori excomu-
nicatiōe ſiue ab homīe ſiue a iu
re ſcienter: durāte excōmunica-
tione: celebrās ſemp fit irregula
ris: ⁊ eſt deponēdus. de cle. excō
mu. miniſtrāte. latrones. Sec⁹
ſi ignoranter. vt eo. tit. c. apoſto-
lice. Si autē dubitaret pbabili-
ter de ſentētia excōmunicatiōis:
preſertim quādo cōſcius eſt de
culpa ſua ppter quam iuſte po
tuit excōmunicari: neſcius tamē
exponit ſe diſcrimini: ⁊ celebrat
cum ſit excōmunicatus: irregu-
laris eſt: ⁊ indiget diſpēſatione
pape: ſm̄ ⁊ vilhelmū. vt in dicto
c. apoſtolice. Craſſa autem igno
rantia in talib⁊ iudicat̃. vt ſi cita
tus peremptorie: nec iuit nec mi
ſit ad terminū. ⁊ ſic celebrat: licȝ
nihil de excōicatione ſciat. Cir-
ca premiſſa ſciendū ꝙ ſuſpēſus
a iudice ſiue ad certā diem ſiue
ppetue ſiue quouſqȝ peniteat:
ſemp ſi celebrat eſt irregularis.
quia talis nō deberet celebrare
niſi pus ſnīaliter abſoluatur: ſi-
cut ſentētia ſuſpēdit̃. In vltimo
tamē caſu q̄dam cōtradicūt. vt
ij. q. v. preſbyteris. vbi dr̄ ꝙ ta-
lis ad arbitriū ſuſpēdentis face
re debet. ⁊ ſi ante abſolutionē ce
lebrat irregularis eſt. ⁊ idē de re
iudica. dilectus. de exceſ. plā. apo
ſtolice. Suſpenſi vero a deo vt
ſunt om̄s peccatores celebran-
tes in peccatis nō fiunt irregula
res: licet peccent. niſi celebrarent
in criminalib⁊. vt in homicidio.
in ſymonia: ⁊ ſimilib⁊. ⁊ quibus
etiam acta penitētia executio in-
terdicit̃. vt ſupradictū eſt. Suſ-
penſi aūt ab officio a canone p-
pter crimen ſi celebrant: irreglā-
res ſunt. Et hoc intellige ſi ſuſ-
pendunt̃ a canone penā impo-
nente: non autē approbāte. vt ī
ca. cum eterni. de re iudica. lib. vi.
Quia etiā in minori excōmuni-
catione exiſtentes ſuſpenſi ſunt
a canone non imponente penā
ſed approbante: ⁊ qȝcito penitet
poteſt celebrare. de ſent. excom.
nuper. Vn̄ potius dicit̃ ſuſpen
ſio dei qȝ canonis: ſȝ ⁊ vilhelmū.
Et nota ſm̄ Joannem andree ī
clemen. i. de decimis. in glo. ſup
verſi. donec. ꝙ cum aliquis ſuſ-
penditur donec ſatiſfecerit: ſuf-
ficit iudicis declaratio ſuper ſa-
tiſfactione ſine alia abſolutione.

Jn excõmunicatis vero eſt neceſ
ſaria abſolutio poſt ſatiſfactio-
nem. Cõcordat ad hoc gloſa Jo
han. andree. in ca. ſepe quia. de
elec. li. vi. ſuper ver. donec plene.
vbi dicit. ꝙ illi qui occupant bo-
na eccleſiaꝝ vacantium: ⁊ ea diſ
trahunt: tamdiu ſunt a benefi-
cijs ⁊ officijs ſuſpenſi: donec ea
plene reſtituerint. ipſis autẽ re-
ſtituentibꝰ ipſo iure ſine alia ſen
tẽtia reſtituti erũt: vt notauit Jo
han. an. lxxi. diſt. ſi qui. Prete-
rea ſciendum eſt ꝙ ſm glo. xxvj.
diſt. deinde. infamia ⁊ irregulari
tas ꝯtracta ante baptiſmũ tollit
poſt baptiſmum: ⁊ hoc ſi ꝓuenit
ex ꝓprio delicto. quia dona bap
tiſmi ſunt ſine omni penitentia
⁊ ſatiſfactione. vt de conſe. diſti.
iiij. ſine. Si enim peccatum non
delet quantũ ad īfamiã: adhuc
poſt baptiſmum obeſſet. qđ ne-
gat Ambroſius. xxvi. di. vna. vn
de ſi aliqs occidit mille homīes
ante baptiſmũ: omnis infamia ⁊
irregularitas tollitur: vt. li. diſt. ſi
quis poſt acceptum. vt patet de
paulo qui ante baptiſmum fuit
homicida ⁊ tamẽ poſtea factus
eſt apoſtolus. vt. l. diſ. §. econtra
Huic tñ dicto aduerſant docto-
res. nam archidyaconꝰ in dicto
ca. deinde dt. ꝙ bñ infamia exq̃
non deſcendit niſi ex peccato de
letur in baptiſmo ſicut ⁊ pecca-
tum: ſed non irregularitas q̃ nõ
fundatur ſuper peccato. vñ ita
irregularis eſt qui occidit cũ pec
cato: ſicut qui occidit ſine pecca-
to. vt iudex. ne clerici vel mona-
chi. c. ſententiã. ⁊ bigami ⁊ corpe
viciati. et ita ipſe Jnnocẽtius no
tauit de diuortijs. gaudemus.
Jpſe tamen notauit de homici.
preſbyterũ. ꝙ homicidium ante
baptiſmum ſiue ex officio ſiue ex
voluntate fecerit homicidiũ nõ
eſt poſt baptiſmum irregularis:
quia omnis ſequela peccati dele
ta eſt. Sed Hoffredus de ꝯuer
ſione infideliũ. c. i. notauit ꝙ pec
catũ ⁊ ſequela peccati bene delẽ
tur in baptiſmo: ſed non defectꝰ
ſiue impedimẽtum. Prima via
communiter approbat. Specu
lator tamen in titulo de diſpen-
ſationibꝰ. §. iij. ver. is autem. vi-
detur declinare ⁊c.

Cautele circa predicta obſeruande.

PRima cautela eſt. Epiſcopꝰ ⁊ qli-
bet iudex non põt neqꝫ
debet excõicare vniuerſitatẽ vel
collegiũ. Et hoc ideo ne innocen
tes puniant cũ nocentibꝰ. vt dr
in ca. romana. de ſen. excom. li. vi.
Jnterdici tñ poſſunt innocẽtes
cum nocentibꝰ. de ſponſalibus.
non eſt. Et hoc ideo: quia ibi nõ
eſt tantũ periculũ anime ſicut in
excõicatione: que eſt eterne mor-
tis damnatio: per quã quis tra-
ditur ſathane. vt ſupra dicitur.
Secũda cautela. Caueat iudex
ne ferat ſententiã excõicationis: